

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом директора АП-8

№ 49 від " 27 " квітня 2021 р.

Інструкція №41
з організації ведення вогневих робіт
на вибухопожежонебезпечних та
вибухонебезпечних об'єктах

1. Загальні положення

1.1. Ця Інструкція передбачає основні вимоги до організації безпечного ведення вогневих робіт на вибухопожежонебезпечних та вибухонебезпечних об'єктах. Об'єкти - виробництва, цехи, установки, сховища, відділення, склади, агрегати, емності.

Інструкція розроблена відповідно до Закону України "Про охорону праці", Закону України "Про пожежну безпеку", Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом МВС України від 22.06.95 № 400, зареєстрованих Міністерством юстиції України 14.07.95 за № 219/755 (далі - Правила пожежної безпеки в Україні), Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 17.06.99 № 112, зареєстрованого Міністерством юстиції України 30.06.99 за № 424/3717, та інших нормативно-правових актів.

1.2. Інструкція поширюється на всі вибухопожежонебезпечні та вибухонебезпечні об'єкти, на яких безпосередньо виконуються вогневі роботи, незалежно від виду їх діяльності та форм власності.

1.3. З урахуванням специфіки об'єкта можуть бути опрацьовані додаткові вимоги щодо організації проведення вогневих робіт на вибухопожежонебезпечних об'єктах, які не повинні вступати в протиріччя з цією Інструкцією і бути не нижче її вимог.

1.4. Відповідальність за розробку і реалізацію заходів щодо забезпечення безпеки при організації і проведенні вогневих робіт на об'єктах покладається на керівників цих об'єктів або уповноважених ними осіб відповідно до діючих нормативних актів з пожежної безпеки.

1.5. До вогневих робіт належать виробничі операції, пов'язані із застосуванням відкритого вогню, іскроутворенням та нагріванням до температур, які можуть викликати загорання матеріалів та конструкцій (електро- та газозварювання (різка), бензогазорізка, роботи з використанням паяльних ламп, переносних горнів, розігрів бітумів, смол і т. ін.).

1.6. Вогневі роботи на діючих вибухопожежонебезпечних та вибухонебезпечних об'єктах дозволяються у виняткових випадках (у разі неможливості проводити їх у відведених для цього місцях). Дозволяється проводити їх тільки у світлий час доби (за винятком аварійних випадків).

1.7. На кожному підприємстві повинен бути розроблений перелік виробництв, цехів, відділень, дільниць, на яких вогневі роботи повинні проводитись відповідно до вимог цієї Інструкції та вимог інструкцій, які розробляються на підприємствах.

Перелік таких об'єктів повинен бути узгоджений з аварійно-рятувальною службою (у разі її наявності), службами охорони праці і пожежної безпеки та затверджений наказом по підприємству.

1.8. Місця проведення вогневих робіт можуть бути:
постійними, які організуються у спеціально обладнаних для цієї мети місцях;
тимчасовими, коли вогневі роботи проводяться безпосередньо на об'єктах, при експлуатації і ремонті устаткування, виконанні будівельно-монтажних робіт тощо.

1.9. Постійні місця проведення вогневих робіт визначаються наказами та розпорядженнями власника підприємства.

Розміщувати постійні місця для проведення вогневих робіт у вибухопожежонебезпечних та вибухонебезпечних місцях не дозволяється.

Вогневі роботи, які проводяться на тимчасових місцях, повинні виконуватися з оформленням наряду-допуску на проведення цих робіт, підписаного керівником підрозділу, на якому виконуються вогневі роботи, затвердженого технічним керівником підприємства або його заступником з виробництва (додаток 1).

1.10. Безпосередніми виконавцями вогневих робіт можуть бути працівники, які досягли 18 років, мають необхідну кваліфікацію (електрозварник, газозварник, газорізальник, бензорізальник, паяльник та ін.), яка підтверджується відповідним кваліфікаційним документом, навчені безпечних методів виконання вогневих робіт, мають навички застосування відповідних засобів індивідуального та колективного захисту, а також надання долікарської допомоги, які пройшли спеціальну підготовку і мають посвідчення з пожежної безпеки згідно з вимогами ст. 3.9 Правил пожежної безпеки в Україні.

1.11. Вимоги цієї Інструкції поширюються на роботи, які виконуються підрозділами, бригадами та окремими спеціалістами підприємства, так і на роботи які виконуються сторонніми організаціями.

1.12. Організаційно та технологічно-вогневі роботи можуть бути виконані поетапно.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Перед початком вогневих робіт проводять підготовчі роботи. До підготовчих робіт належать усі види робіт, які пов'язані з підготовкою людей, обладнання, комунікацій та конструкцій для ведення вогневих робіт.

2.2. Підготовка об'єкта до ведення вогневих робіт здійснюється експлуатаційним персоналом під керівництвом спеціально призначеної відповідальної особи. Якщо підготовка та ведення вогневих робіт виконуються тільки одним підрозділом виконавців, то призначається один відповідальний за підготовку та ведення вогневих робіт.

2.3. Відповідальним за виконання підготовчих робіт призначаються тільки спеціалісти виробничого підрозділу даного об'єкта. Перелік посадових осіб, відповідальних за виконання підготовчих робіт, повинен бути затверджений наказом керівника (власника) об'єкта.

2.4. При підготовці до вогневих робіт начальник структурного підрозділу або його заступник, разом з відповідальними за підготовку та проведення цих робіт визначають небезпечну зону, межі якої повинні бути огорожені та чітко позначені знаками небезпеки та написами.

Місця зварювання, різання, нагрівання позначаються крейдою, фарбою, биркою або іншими добре видимими розпізнавальними знаками.

2.5. Місце проведення вогневих робіт повинно бути очищене від вибухопожежонебезпечних і вибухонебезпечних речовин і матеріалів.

2.6. Апарати, машини, ємності, трубопроводи та інше обладнання, на яких проводяться вогневі роботи, повинні бути зупинені, знеструмлені, звільнені від вибухопожежонебезпечних, пожежонебезпечних і токсичних речовин, відключені заглушками від діючих апаратів та комунікацій. Пускова апаратура, призначена для вмикання машин і механізмів, повинна бути відключена, і мають бути вжиті заходи, що унеможливають раптовий пуск машин, механізмів.

Настили підлог, оздоблення, а також ізоляція та частини обладнання, виконані з горючих матеріалів, захищаються металевими екранами, покривалом з негорючого теплоізоляційного матеріалу або іншими способами і, в разі потреби, политі водою. Радіуси очищення місць проведення вогневих робіт указані в додатку 2 до цієї Інструкції.

2.7. Перед проведенням вогневих робіт повинні бути вивішені відповідні попереджувальні плакати "Не вмикати!", "Не відкривати!", "На лінії працюють!", "Апарат у ремонті!" і т. ін.

2.8. Після закінчення підготовчих робіт у вибухопожежонебезпечних і вибухонебезпечних місцях обов'язково проводиться експрес-аналіз на наявність вибухонебезпечних речовин у повітряному середовищі із застосуванням газоаналізаторів.

2.9. Місце проведення вогневих робіт повинно бути забезпечене необхідними первинними засобами пожежогасіння (вогнегасником, ящиком з піском та лопатою, відром з водою). Вид (тип) та кількість первинних засобів пожежогасіння, якими повинно бути забезпечене місце робіт, визначають відповідно до Правил пожежної безпеки в Україні.

2.10. Для проведення вогневих робіт у всіх випадках, у тому числі і в аварійних ситуаціях, необхідно оформляти наряд-допуск за формою, яка зазначена у додатку 1.

Наряд-допуск видається керівником підприємства (його заступником, головним інженером або заступником головного інженера з виробництва або начальником виробництва). За наявності на підприємстві відомчої пожежної охорони наряд-допуск повинен бути узгоджений з нею напередодні виконання робіт.

2.11. В аварійних випадках наряд-допуск може видаватись керівником структурного підрозділу (цеху, ділянки) або його заступником з обов'язковим повідомленням вищого керівництва та пожежної охорони об'єкта.

У такому разі вогневі роботи повинні виконуватися під безпосереднім керівництвом особи, що видала наряд-допуск.

2.12. Начальник підрозділу, на якому проводяться вогневі роботи (або його заступник) призначає відповідальних за підготовку і проведення вогневих робіт, а також визначає обсяг та зміст підготовчих робіт, послідовність їх виконання, заходи безпеки при виконанні вогневих робіт, порядок контролю за станом повітряного середовища, що підтверджується його підписом у п.7 наряду-допуску.

2.13. Наряд-допуск складається у двох примірниках і видається відповідальним за підготовку та проведення вогневих робіт для виконання заходів, які передбачені в наряді-допуску.

Забораються вносити в наряд-допуск виправлення, закреслення та оформляти записи олівцем.

2.14. Після виконання всіх заходів, що передбачені в наряді-допуску, відповідальні за підготовку та проведення вогневих робіт ставлять свої підписи відповідно у пунктах 10, 11 наряду-допуску, після чого начальник об'єкта перевіряє повноту виконання заходів, розписується у наряді-допуску та передає його на затвердження відповідній посадовій особі підприємства.

Після завершення підготовчих робіт, відповідальний за підготовчі роботи передає свій примірник наряду-допуску пожежній охороні (або особі, відповідальній за пожежну безпеку при проведенні вогневих робіт) із записом у журналі.

2.15. Перед початком вогневих робіт особа, відповідальна за проведення вогневих робіт, проводить інструктаж з виконання заходів безпеки при проведенні робіт на об'єкті. Склад бригади і відмітка про проходження інструктажу заносяться до п.8 наряду-допуску.

2.16. Порядок узгодження наряду-допуску із службою охорони праці та іншими службами підприємства, а також необхідність контролю за виконанням заходів безпеки при проведенні вогневих робіт з боку служби охорони праці визначаються в інструкціях, які розробляються на підприємствах.

2.17. Наряд-допуск оформляється окремо на кожний вид вогневої роботи і діє протягом однієї денної робочої зміни. Якщо ці роботи не закінчені у встановлений строк, то наряд-допуск може бути продовжений особою, яка його видала, але не більше ніж на одну зміну.

2.18. При проведенні капітальних ремонтів і робіт з реконструкції цехів з повним зупиненням виробництва наряд-допуск оформляється відповідно до цієї Інструкції на строк, який передбачено графіком капітальних ремонтів і робіт з реконструкції.

2.19. При проведенні вогневих робіт у середині апаратів, емностей, колодязів, колекторів, траншей та т. ін. наряд-допуск оформляється відповідно до цієї Інструкції з урахуванням усіх заходів безпеки, які передбачені інструкціями з роботи в закритих посудинах.

2.20. При виконанні вогневих робіт працівниками ремонтних служб підприємства або сторонніми організаціями наряд-допуск на проведення вогневих робіт повинен оформлятися також відповідно до цієї Інструкції.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. Вогневі роботи дозволяється починати тільки після виконання у повному обсязі підготовчих робіт, отримання наряду-допуску та за відсутності вибухопожежонебезпечних та вибухонебезпечних речовин у повітряному середовищі або якщо концентрації їх не перевищують граничнодопустимі вибухонебезпечні концентрації. Граничнодопустимі вибухонебезпечні концентрації (далі - ГДВК) згідно з діючими санітарними нормами для найбільш поширених речовин наведені в додатку 3.

3.2. Для проведення вогневих робіт повинна бути призначена відповідальна особа з числа спеціалістів об'єкта, які на даний час не зайняті веденням технологічного процесу, знають правила безпечного ведення вогневих робіт на вибухопожежонебезпечних та вибухонебезпечних об'єктах та пройшли навчання згідно з Типовим положенням про спеціальне навчання, інструктажі та перевірку знань з питань пожежної безпеки на підприємствах, в установах та організаціях України, затвердженим наказом Міністерства внутрішніх справ України від 17 листопада 1994 року № 628, зареєстрованим Міністерством юстиції України 22 грудня 1994 року за № 308/518.

3.3. Виконавці можуть починати вогневі роботи тільки з дозволу особи, відповідальної за виконання вогневих робіт.

3.4. Під час проведення вогневих робіт повинен здійснюватися контроль за станом повітряного середовища в апаратах, комунікаціях, на яких проводяться вказані роботи, та в небезпечній зоні.

У разі підвищення концентрації горючих речовин у небезпечній зоні в середині апарата або трубопроводу вогневі роботи треба негайно припинити. Ці роботи можуть бути поновлені тільки після виявлення та усунення причин загазованості, проведення необхідної вентиляції та відновлення нормального повітряного середовища.

3.5. Під час проведення вогневих робіт технологічний персонал об'єкта повинен ужити необхідних заходів, що унеможливають доступ у повітряне середовище вибухопожежонебезпечних та вибухонебезпечних речовин.

Неприпустимо відкривати люки, кришки апаратів, проводити розвантаження, перевантаження та злив продуктів, а також інші операції, які можуть призвести до виникнення пожеж та вибухів унаслідок загазованості та запиленості місць, де проводяться вогневі роботи. Установки, у яких можуть бути легкозаймисті гази та пари і які мають зв'язок з каналізацією, повинні бути перекриті.

3.6. Роботи під час дощу, снігопаду, сильного вітру повинні проводитись під спеціальним укриттям.

3.7. При виконанні вогневих робіт на резервуарах, ємностях, колодязях, апаратах, у середині апарата, ємності, резервуара, колодязі дозволяється перебувати тільки одному працівнику. Якщо потрібно, щоб роботу виконували одночасно два працівники і більше, то слід розробити додаткові заходи безпеки і записати їх у наряді-допуску.

3.8. Експлуатація електрозварювального обладнання та обладнання із застосуванням рідкого палива (бензогасорізів, паяльних ламп тощо), а також розігрівання (варіння) бітумів та смол повинні виконуватися відповідно до вимог розділу 8 Правил пожежної безпеки в Україні.

3.9. При виконанні вогневих робіт не дозволяється:

ставати до роботи за несправності апаратури;

проводити зварювання, різання або паяння свіжопофарбованих конструкцій та виробів до повного висихання фарби;

користуватись одягом та рукавицями із слідами масел, жирів, бензину, гасу та інших горючих рідин;

допускати стикання електричних проводів з балонами зі стисненими, зрідженими й розрідженими газами;

виконувати вогневі роботи на апаратах і комунікаціях, заповнених горючими й токсичними матеріалами, а також на тих, що перебувають під тиском негорючих рідин, газів, парів та повітря або під електричною напругою;

проводити вогневі роботи на елементах будівель, споруд і установок, виготовлених з легких металевих конструкцій з горючими й важкогорючими утеплювачами.

3.10. Під час перерв у роботі, а також у кінці робочої зміни апаратура повинна відключатись, шланги від'єднуватись і звільнятися від горючих рідин та газів, а в паяльних лампах тиск має бути повністю знижений. Уся апаратура й устаткування мають бути прибрані в спеціально відведені місця.

3.11. Вогневі роботи повинні бути негайно припинені при виявленні відступів від вимог цієї Інструкції, недодержанні вимог безпеки, які передбачені в наряді-допуску, а також при виникненні небезпечних ситуацій.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Після одержання позитивних результатів контролю за проведенням вогневих робіт виконується комплекс завершальних робіт, до яких входять: випробування, продувки, ізоляційні роботи, земельні роботи і т. ін.

4.2. Після закінчення вогневих робіт виконавець зобов'язаний ретельно оглянути місце їх проведення упродовж двох годин після їх закінчення, привести їх у вибухопожежобезпечний стан і зробити відповідні позначки в наряді-допуску.

4.3. Для унеможливлення пожежі чи вибуху після закінчення вогневих робіт треба забезпечити необхідні протипожежні заходи.

4.4. Обладнання та комунікації після проведення на них вогневих робіт повинні пройти достроковий технічний огляд у встановленому порядку.

4.5. Відомості про проведення вогневих робіт у 10-денний строк повинні бути занесені до виконавчої технічної документації та до паспорта об'єкта (огляд обладнання, установок, електромереж, прибирання робочих місць від горючих відходів, наявність зв'язку, первинних засобів пожежегасіння та інше).

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Усі роботи з ліквідації аварій необхідно виконувати згідно з планом локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій (далі - ПЛАС), розробленим для кожного вибухопожежонебезпечного та вибухонебезпечного об'єкта відповідно до вимог Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій (ДНАОП 0.00-4.33-99), затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці 17 червня 1999 року за № 112 та зареєстрованого Міністерством юстиції України 30 червня 1999 року за № 424/3717.

5.2. Для ліквідації аварій, які можуть призвести до виникнення пожежі, вибуху, отруєння людей, створюється штаб, до якого входять керівники об'єкта (структурного підрозділу), представники відповідних аварійних служб, пожежної охорони або інших служб (за потреби).

5.3. Вогневі роботи при аварійній ситуації дозволяється проводити за умови, якщо до місця роботи не будуть надходити горючі пари та гази або концентрація їх не перевищує ГДВК вибухонебезпечності.

5.4. У разі виникнення аварійних ситуацій (або пожежі) кожний працівник зобов'язаний:

припинити роботу (якщо це дозволяється технологічним процесом виробництва);

негайно сповістити про аварію (пожежу) керівника та відповідальну посадову особу;

приступити до ліквідації (локалізації) аварії (пожежі) наявними засобами (згідно з ПЛАС);

за необхідності викликати інші аварійно-рятувальні служби (пожежну, медичну, газорятувальну і т. ін).

5.5. При нещасному випадку негайно викликати швидку допомогу, повідомити начальника об'єкта, надати першу допомогу потерпілому, зберегти на робочому місці обстановку і стан устаткування такими, якими вони були на момент події нещасного випадку.

5.6. Начальник об'єкта, цеху, зміни, дільниці, що прибув до місця аварії (пожежі) на об'єкті, зобов'язаний:

перевірити та продублювати повідомлення про аварію (пожежу), довести це до відома керівника підприємства;

у разі загрози для життя людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), використовуючи для цього наявні сили і засоби;

вивести за межі небезпечної зони всіх працівників, не пов'язаних з ліквідацією аварії (пожежі);

у разі необхідності виконати: відключення електроенергії (за винятком систем проти-пожежного захисту), зупинку транспортувальних пристроїв, агрегатів, апаратів, перекриття сировинних, газових, парових комунікацій, зупинку систем вентиляції в аварійному приміщенні (за винятком пристроїв протидимового захисту) та вжити інших заходів, що сприяють ліквідації (локалізації) аварії (пожежі);

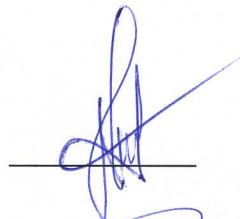
перевірити включення оповіщення людей про аварію, установок пожежегасіння, протидимового захисту;

організувати зустріч та під'їзд аварійно-рятувальних служб;

забезпечити дотримання правил охорони праці працівниками, що беруть участь у ліквідації аварії (пожежі).

Розробив:

Провідний інженер з охорони праці

Фоміних Н.А.

Погодив:

Начальник ВБДР, ОП та НС

Герус Ю.М.